

De verspreiding der dieren en der mollusken in het byzonder, door
L.P.Pouderoyen.
1. Inleiding.

Het is bekend dat zeer velen zich aangetrokken gevoelen tot de schelpen verzameling. Waarom toch? Omdat U als amateur nog in werkelijkheid kunt genieten van het ware natuurgenoegen, nog in de ruimste mate de schoonheid van de natuur kan ondergaan.

Een bioloog bemoeit zich doorgaans met deze dingen niet meer, is meestal alleen gericht op een analyse, een zien van anatomische details en physiologische functie's van het wezen dat hij in behandeling heeft. En toch moesten ook juist de biologen zich er eens rekenschap van geven waarom een beest er zoo uitziet en dat het schoon is zocals het is. Waarom verstaan amateurs en niet te vergeten kunstenaars dit beter dan de biologen zelf? Om U een voorbeeld te geven: Hoe heeft niet onze schilder Dijsselhof in het Amsterdamsche aquarium gewerkt en een Beethoven toen hij zijn "Ehre Gottes aus der Natur" maakte en zijn 6e symphonie? Wel, omdat zij in de eerste plaats niet hebben verleerd een parallel te zien tusschen de aesthetische wereld en de natuur zelf, afgezien van het feit dat ze dit eerder en gemakkelijker kunnen voelen en bevattend anderen.

Zoo komt men ook tot de schelpenverzameling. Maar hier blijft het niet bij, want als we iets verder denken, plaatsen we het dier in zijn omgeving, het zit vast aan die omgeving. En dit is het nu juist waaraan ik voor mij zooveel schoonheid beleef. Ik voel daarin nu juist zoo de echte samenhang van het geheel, het geheel ingepast zijn van alle componenten van de natuur. Het sluit alles als een bus in elkander. Het één is afhankelijk van het ander en zoo gaan we door. We kunnen ons geen plant of dier voorstellen dat niet afhankelijk is van een heel samenstel van factoren die hem zijn rol geven in het geheel. Het zoeken en verklaren van die factoren waaraan de verspreiding van de dieren gebonden is, dat is het wat ons zoo zeer boeit, wat ons prikkelt om verder te gaan, wat ons spanning bezorgt. Laten we die spanning aangrijpen, die hebben we noodig want waar spanning is daar is leven. Een bioloog moet dan ook vooral niet oppervlakkig zijn en tevreden met reeds verkregen resultaten. Neen we moeten dieper, dieper, verder naar het ware wezen der dingen, naar de innerlijke beoerselen der natuur om die aan anderen te kunnen mededeelen, om dit op de ware wijze te populariseren. Hierin komt een kunstenaar overeen met een bioloog, volgens mijn eigen ervaringen opgedaan in beide vakken. Beide, de bioloog en de kunstenaar, beleven schoonheid aan de natuur. De één wordt gedwongen om dat weer te geven, de andere om het te gaan onderzoeken en dan weer de vreugde te beleven aan de schoonheid van de samenstelling ervan. Dit nu, brengt de natuur wel zeer in het oog loopend naar voren, ik zou haast zeggen, dat het dit op de meest onbescheiden manier aan ons opdringt, Letten we alleen maar op haar uiterlijke verschijning gemanifesteerd in lijn, in kleur, in vorm, in groepeerings, in compositie. Zuiver kleuren en vlakken tegen elkaar afgewogen.

Dit is voor mij een aesthetisch genoegen wat we daaraan beleven. Daarom zie ik de natuur als een aesthetisch geheel en ik zou U willen voorstellen de wetenschap die daarop gebaseerd is en wel de biologische wetenschap in het bijzonder te willen beschouwen als een aesthetische wetenschap.

Als we de natuur zoo bezien dan kunnen we ons ook voorstellen dat de dieren in kleur, vorm en levenswijze geschikt zijn voor hun omgeving. Ze zijn geschikt gemaakt, aangepast aan het milieu waarin ze hebben te leven. Dit verschijnsel is U ook allen min of meer bekend, want als ik U zou voorstellen naar de Gobiwoestijn te gaan om spiering te vangen of op 4000 m. diepte in zee te gaan hengelen naar een steenbok, dan zou U mij hoogst verwonderd aankijken, maar als ik U voorstelde in Zuid-Holland naar *Cepaea hortensis* of *Helicodonta obvoluta* te gaan zoeken, dan zullen er nog velen zijn die zeggen: "waarom niet" en toch behoort dit ook tot de onmogelijkheden. U snapt dat deze dieren dus ook gebonden zijn aan een bepaald factoren samenstel en dat Zuid-Holland blijkbaar niet geeft wat vereischt is voor een landstreek waarin deze slakken moeten leven.

(Inleiding wordt vervolgd.)